

# Guia per a crear l'arxiu README per a *datasets* d'arqueologia

Aquest document forma part del [Protocol per a la gestió de dades de recerca de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica \(ICAC\)](#) i té com a objectiu orientar el personal investigador en la creació del fitxer README per als seus conjunts de dades, proporcionar una guia de bones pràctiques i una plantilla d'exemple.

Guia basada en:

- CSUC [2021]. Readme template. Available: <https://confluence.csuc.cat/pages/viewpage.action?pageId=104529933>
- Varrato, Francesco; Borel, Alain; Gabella, Chiara (2022). README file for datasets - Best practices and template. EPFL. Available: <https://infoscience.epfl.ch/record/298249>

Adaptació: Lydia Gil i Arnau Estivill (Institut Català d'Arqueologia Clàssica)

Data: 18 octubre 2023

Versió digital: <http://hdl.handle.net/2072/534226>

*Aquest document està publicat sota una llicència Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional.*



Per a qualsevol consulta sobre aquesta guia, si us plau, contacta amb el Centre de documentació i biblioteca de l'ICAC.

PDF/A-1 (ISO 19005-1), creat en MS Word (Versió 2019) del format docx.

## Control de versions del document

---

<b>Versió</b>	<b>Data</b>	<b>Descripció</b>	<b>Autoria</b>
1.0	2023-10-18	Primera versió publicada	Lydia Gil i Arnau Estivill

## Què és un fitxer README?

El fitxer README proporciona informació sobre les dades de recerca amb la finalitat d'ajudar a garantir que les dades es puguin interpretar i reutilitzar correctament, tant per tu mateix o com per altres persones en un futur.

## Bones pràctiques<sup>1</sup>

No hi ha una única manera correcta d'estructurar un bon fitxer README, però existeixen algunes bones pràctiques.

### En escriure l'arxiu README:

- Si tens previst dipositar les dades en un repositori, hauràs de proporcionar un fitxer README, així que crear-ho al començament de la teva recerca i fer-li actualitzacions periòdiques, et facilitarà aquesta tasca.

### Estructura de l'arxiu README:

- Anomena l'arxiu simplement com a "README".
- Guarda l'arxiu README en l'arrel del projecte.
- Si és necessari, crea un arxiu README per cada *dataset*/carpeta i utilitza el mateix format per a tots.
- Guarda el fitxer en format pla (txt) i evita formats propietaris com a MS Word.
- La informació ha d'estar en anglès, a més de l'idioma original, per afavorir la reusabilitat del *dataset*.
- Usa formats estandarditzats de dates: YYYY-MM-DD o YYYY-MM-DDThh:mm:ss.
- Segueix les convencions emprades en arqueologia per als noms, paraules clau i dades geoespacionals. Sempre que sigui possible, utilitza termes de taxonomies i vocabularis controlats.
- Utilitza línies en blanc o guions per a separar el document en paràgrafs.

---

<sup>1</sup> Aquest llist no és exhaustiu.

- Utilitza vinyetes o llistes ordenades en lloc de paràgrafs llargs.

### Contingut a incloure en l'arxiu README:

- Informació general: títol, resum, paraules clau, autoria, ORCID, institucions, dates, finançament, dades de contacte i cobertura temporal i geogràfica de les dates.
- Identificador persistent del *dataset*.
- Informació d'accés: llicències, termes d'ús i citació recomanada.
- Ítems associats: enllaços a publicacions relacionades, *datasets*, llocs webs o altres resultats de recerca.
- Metodologia: mètodes per processar i recol·lectar les dades, programari o informació sobre instruments i estàndards.
- Visió general dels fitxers: descripció de l'estructura dels fitxers i carpetes, formats d'arxiu, convencions emprades per anomenar els arxius i versions.
- Diccionari de dades amb la descripció de les variables, unitats de mesures, codis o símbols, abreviacions, etc.

### Plantilla

El document està organitzada en blocs, els quals contenen informacions entre claudàtors i el seu nivell d'obligatorietat.

Descarrega la plantilla en format txt: <http://hdl.handle.net/2072/534226>.  
(Disponible en anglès, català i castellà.)

-----

Aquest arxiu ha estat creat el [data en format AAAA-MM-DD] per [Nom].

-----

#### INFORMACIÓ GENERAL

-----

1. Títol del conjunt de dades:

[Obligatori]

2. Autoria:

[Obligatori | Repeteix l'esquema, un per a cada persona.]

Nom:

Institució: Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Correu electrònic:

ORCID:

-----  
DESCRIPCIÓ  
-----

1. Idioma del conjunt de dades:

[Recomanat]

2. Resum:

[Obligatori | Explica el contingut del conjunt de dades, la seva finalitat, quines dades es trobaran, els tipus de fitxers, els seus formats, etc.]

3. Paraules clau:

[Obligatori | Mínim 3 paraules clau seleccionades d'un tesaurus com a [Art and Architecture Thesaurus](#), [Getty Thesaurus of Geographic Names](#), [PeriodO](#), etc. |

Repeteix l'esquema, un per a cada paraula.]

Paraula clau:

Vocabulari:

URL del Vocabulari:

4. Data de recollida de les dades:

[Obligatori | Data única o rang de dates.]

Des del: AAAA-MM-DD o AAAA

Fins al: AAAA-MM-DD o AAAA

5. Període històric que cobreixen les dades:

[Obligatori | Data única o rang de dates.]

Inici: AAAA-MM-DD o AAAA

Final: AAAA-MM-DD o AAAA

6. Data de publicació de les dades:

[Obligatori | Data en la qual s'ha fet distribuït/presentat.]

AAAA-MM-DD

7. Finançament rebut:

[Obligatori | Repeteix l'esquema per a cada organisme finançador si s'escau.]

Organisme finançador:

Codi del projecte:

8. Localització geogràfica de les dades:

[Obligatori | Usa Geonames: <https://www.geonames.org> ]

Jaciment arqueològic:

País:

Ciutat:

Unitat geogràfica:

Latitud:

Longitud:

9. Tipus de dades

[Recomanat | Es pot seleccionar més d'una opció.]

- Dades observacionals
- Dades experimentals

- Dades de simulació
- Dades compilades
- Dades geoespacionals
- Dades textuales
- Codi font del programa

#### 10. URL alternativa

[Recomanat | Enllaç on també es pot accedir al conjunt de dades. També es poden afegir a llocs web personals o de projectes.]

-----

#### INFORMACIÓ PER A L'ACCÉS

-----

##### 1. Llicència del conjunt de dades:

[Obligatori | Tria una llicència para dades or programari:  
<https://ufal.github.io/public-license-selector/> ]

##### 2. Citació:

[Obligatori]

##### 3. DOI del conjunt de dades:

[Obligatori]

##### 3. Publicació relacionada:

[Obligatori | Citació bibliogràfica]

##### 4. Enllaços a altres *datasets* or resultats de recerca:

[Recomanat]

-----

#### VERSIÓ I ORIGEN

-----

1. Origen de les dades:

[Recomanat]

2. Data de la darrera modificació:

[Recomanat]

AAAA-MM-DD

3. Versió del conjunt de dades:

[Obligatori]

-----

#### INFORMACIÓ METODOLÒGICA

-----

1. Mètodes emprats per recollir i generar les dades:

[Recomanat | Es pot seleccionar més d'una opció.]

- Excavació arqueològica
- Recerca en arxius i biblioteques
- Prospeccions arqueològiques
- Investigacions analítiques: Estudi de Materials Inorgànics, Datació (Bioarqueologia, ADN antic, Dendrocronologia, C14)
- Altres (explica)

2. Mètodes de processament de les dades:

[Obligatori | Descriu com s'ha generat el conjunt de dades publicat.]

3. Programari utilitzat per generar el *dataset*:

[Obligatori | Inclou el nom i la versió.]



4. Programari o instruments necessaris per interpretar les dades:

[Recomanat]

5. Informació sobre els instruments, calibratge i estàndards:

[Recomanat]

6. Procediments seguits per assegurar la qualitat de les dades:

[Recomanat | Es pot seleccionar més d'una opció.]

- Constitució d'un comitè científic i tècnic
- Ús d'eines per a controls automàtics
- Les dades s'ajusten a les especificacions de format
- Consistència verificada amb models de dades i estàndards arqueològics
- Altres (explica)

7. Persones involucrades en experiments, enquestes, processament, anàlisi, etc.

[Recomanat]

-----

## ESTRUCTURA DELS ARXIUS

-----

1. Explica les convencions emprades per anomenar els arxius:

[Obligatori]

JacimentArqueològic\_Any\_TipusArxiu\_Número.jpg

Atributs

-----

Jaciment arqueològic: inicials del nom del jaciment arqueològic.

Any: l'any de l'excavació (AAAA).

Tipus de fitxer: un títol molt breu del tipus de fitxer.

Número: tres números identificatius i seqüencials com a 001, 002, 003.

2. Llista d'arxius:

[Obligatori | Repetiu l'esquema per a cada arxiu.]

Nom arxiu:

Descripció:

3. Relació entre els arxius:

[Recomanat]

4. Format dels arxius:

[Obligatori]

5. Estructura del directori

[Recomanat]

-----  
INFORMACIÓ ESPECÍFICA PER A DADES TABULARS  
-----

1. Diccionari de dades (variables, unitats de mesures, codis o símbols per a les dades que manquen, formats especials o abreviacions).

[Obligatori | Pots fer servir aquesta plantilla de l'ICAC:  
<http://hdl.handle.net/2072/536963> ]